

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. декана факультету
міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу

Тетяна МІРОЩИНЧЕНКО

“ _ ” _____ 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Китай та країни Сходу у світовій політиці»

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»
освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії»
вид дисципліни за вибором
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2023/ 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“29” серпня 2023 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Тумаков Олександр Іванович, канд. іст. наук, доц.,
доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від “ 28 ” серпня 2023 року, протокол № 1

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Анатолій ПАРФІНЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гаранткою освітньої (професійної/наукової) програми (керівником
проектної групи) «Міжнародні відносини та регіональні студії»

назва освітньої програми

Гарантка освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи)

Ганна ПАНАСЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних
економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “ 29 ” серпня 2023 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Китай та країни Сходу у світовій політиці» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», ОП «Міжнародні відносини та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Основною **метою** навчального курсу є ознайомлення студентів-бакалаврів з еволюцією системи міжнародних відносин, що відбувалася протягом ХХ – початку ХХІ ст., сучасними зовнішньополітичними стратегіями країн Східної Азії, пріоритетними напрямками їхньої зовнішньої політики.

1.2. Основні **завдання** вивчення дисципліни:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Знання та розуміння предметної області спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та професійної діяльності за фахом.

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- формування наступних фахових компетентностей:

СК2. Здатність розуміти міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК4. Знання про природу, джерела та інститути зовнішньої політики держави.

СК8. Розуміння характеристик розвитку країн та регіонів світу, особливостей та закономірностей глобальних та міжнародних інтеграційних процесів, включаючи процеси європейської та євроатлантичної інтеграції.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин – 90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
<u>За вибором</u>	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
8-й	-й
Лекції	
24 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
12 год.	год.
Лабораторні заняття	
–	год.
Самостійна робота	

54 год.	ГОД.
в т.ч. індивідуальні завдання	
7 год. (контрольна робота)	ГОД.

1.6. Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких **результатів** навчання:

РН1. Демонструвати знання, набуті у процесі навчання, щодо природи, еволюції, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також про природу та джерела зовнішньої політики держав і діяльність інших учасників міжнародних відносин.

РН3. Демонструвати знання про природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН5. Розуміти процес опису та оцінювання міжнародної ситуації, використання різних джерела інформації про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН9. Проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин із використанням наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів.

РН12. Аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, готувати інформаційні та аналітичні документи, із дотриманням норм та правил їх оформлення.

РН15. Здійснювати самостійні індивідуальні та групові дослідження в сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, регіонаознавства та міжнародних комунікацій, готувати та оприлюднювати звіти про результати досліджень.

РН18. Брати участь у фахових дискусіях із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій, поважати опонентів і їхню точку зору.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Китай і країни Сходу в міжнародних відносинах колоніальної епохи

Тема 1. Вступ до курсу. Традиційна система міжнародних відносин на Далекому Сході, «китайський світовий порядок» («Pax Sinica»). Концепція імператорської влади в Китаї. Система номінального васалітету в китайських зовнішньополітичних традиціях. Формування «китайського світового порядку» на Далекому Сході в XV–XVIII ст. Експедиції адмірала Чжен Хе та їхні результати. Завойовницькі походи династії Цин (кінець XVII – XVIII ст.) і відновлення кітаєцентристської системи міжнародних відносин у Східній Азії.

Джерела та література до курсу.

Тема 2. Політика самоізоляції країн Східної Азії та її крах. Перші контакти країн Східної Азії з Заходом і перехід до політики самоізоляції. Початок самоізоляції Японії. Перехід Китаю до самоізоляції. Корея і зовнішній світ у XVII – середині XIX ст.

Насильницьке «відкриття» країн Східної Азії Заходом. Західні країни і Китай наприкінці XVIII – першої третини XIX в. «Опіумні» війни і крах політики самоізоляції. Захід і Японія наприкінці XVIII – першій половині XIX в. Насильницьке «відкриття» країни та його наслідки. Особливості «відкриття» Кореї для зовнішнього світу.

Міжнародне становище Китаю у другій половині XIX – на початку XX століття. Крах «Pax Sinica». Перетворення Китаю в напівколонію.

Японія в системі міжнародних відносин кінця XIX – початку XX століття. Ліквідація системи нерівноправних договорів. Формування японської колоніальної імперії.

Корея в міжнародних відносинах кінця XIX - початку XX століття

Розділ 2. Країни Сходу у Версальсько-Вашингтонській системі міжнародних відносин (1919–1945 рр.).

Тема 3. Завершення Першої світової війни і формування нового світового порядку. Рішення Версальської і Вашингтонської конференцій з проблем Східної Азії.

Монголія на шляху до незалежності. Проголошення МНР. Міжнародно-правовий статус МНР в 1924–1946 рр.

Китай у міжнародних відносинах 20–30-х років XX ст. Боротьба проти японської агресії.

Японія у міжнародних відносинах 20–30-х років XX ст. Японія і країни Заходу. Японсько-радянські відносини у 1918–1945 рр. Участь Японії в військовій інтервенції проти Радянської Росії. Японсько-радянські відносини в 1925–1941 рр. Японо-китайські відносини в 30-і – середині 40-х років XX ст. Японська агресія в Північно-Східному Китаї. Утворення держави Маньчжоу-го. Японсько-китайська війна 1937–1945 рр.

Тихоокеанська війна і крах Японської імперії. Зближення Японії з державами фашистського блоку в кінці 1930-х років. Вступ Японії в Другу світову війну. Японська агресія в Південно-Східній Азії (грудень 1941 – літо 1942 рр.). Перелом в ході Тихоокеанської війни і поразка Японії.

Розділ 3. Китай та країни Сходу в Ялтинсько-Потсдамській системі міжнародних відносин (1945–1991 рр.).

Тема 4. Китай і країни Східної Азії в умовах розгортання «холодної війни» і розбудови біполярного світу (1945 – початок 1960-х рр.). Геополітичний ландшафт Східної Азії після закінчення Другої світової війни. Виникнення тайванської проблеми. Розкол Кореї. Корейська війна 1950–1953 рр. Проблема мирного врегулювання з Японією. Сан-Франциська конференція 1951 р.

Становлення зовнішньої політики КНР. Епоха «великої дружби» в китайсько-радянських відносинах. Тайванський криза 1958 р. Китайсько-індійський військовий конфлікт 1962 р.

Японсько-американські і японсько-радянські відносини в 50-ті – на початку 60-х років XX ст.

Тема 5. Китай і країни Східної Азії в міжнародних відносинах 1960–1980-х років.

Китайсько-радянські відносини в 60–80-ті роки XX ст. Китай і країни Заходу. «Пінг-понгова» дипломатія Пекіна і нормалізація відносин зі США. Китайсько-в'єтнамські відносини. «Соціалістична війна» 1979 р.

Японія на міжнародній арені в 60–80-ті роки XX ст. Японо-китайські та японо-радянські відносини у 60–80-ті роки XX ст.

Монголія на міжнародній арені у 60-80-ті роки XX ст.

КНДР і РК на міжнародній арені. Проблема об'єднання Кореї в 60-80-ті роки XX ст.

Розділ 4. Китай та країни Сходу у постбіполярній системі міжнародних відносин (90-ті роки XX – початок XXI ст.).

Тема 6. Геополітичні інтереси та зовнішня політика Китаю та Японії. Місце Китаю у сучасній системі міжнародних відносин. Основні пріоритети зовнішньої політики. Китайсько-американські відносини. Відносини із Росією. Китай у Шанхайські

організації співробітництва. Проект «Один пояс один шлях» у сучасних стратегіях зовнішньої політики КНР. Українсько-китайські відносини на сучасному етапі. Тайванська проблема: сучасний стан.

Місце Японії у сучасній системі міжнародних відносин. Основні пріоритети зовнішньої політики. Взаємовідносини зі США та країнами Євросоюзу. Японія і країни Південно-Східної Азії. Проблема «північних територій» у взаємовідносинах із Росією. Японсько-українські відносини.

Територіальні суперечки у Східній та Південно-Східній Азії. Проблеми Південно-Китайського моря.

Тема 7. Монголія та держави Корейського півострова у сучасних міжнародних відносинах. Монголія на міжнародній арені наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. Основні пріоритети зовнішньої політики. Відносини з Росією та Китаєм.

КНДР у сучасному світі. Основні пріоритети зовнішньої політики. Ядерна програма Пхеньяна та її реалізація. Республіка Корея в постбіполярній системі міжнародних відносин. Міжкорейський діалог і проблеми регіональної безпеки.

Україна та країни Східної Азії на початку ХХІ ст.: основні пріоритети зовнішньої політики.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п/с	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Китай і країни Сходу в міжнародних відносинах колоніальної епохи						
Разом за розділом 1	15	4	2			13
Розділ 2. Країни Сходу у Версальсько-Вашингтонській системі міжнародних відносин (1919–1945 рр.)						
Разом за розділом 2	21	6	2			7
Розділ 3. Китай та країни Сходу в Ялтинсько-Потсдамській системі міжнародних відносин (1945–1991 рр.)						
Разом за розділом 3	21	6	4			14
Розділ 4. Китай та країни Сходу у постбіполярній системі міжнародних відносин (90-ті роки ХХ – початок ХХІ ст.)						
Разом за розділом 4	26	8	4			13
Підготовка контрольної роботи	7				7	
Усього годин	90	24	12		7	47

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1.	Китай і країни Сходу в міжнародних відносинах колоніальної епохи.	2
2.	Країни Сходу в умовах Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин (1919–1945 рр.)	2
3 – 4.	Китай та країни Сходу в Ялтинсько-Потсдамській системі міжнародних відносин (1945–1991 рр.)	4
5 – 6	Китай та країни Сходу у постбіполярній системі міжнародних відносин (90-ті роки ХХ – початок ХХІ ст.)	4
	Разом	12

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ до курсу: – ознайомитися з основною і додатковою літературою до теми; – проаналізувати особливості традиційної система міжнародних відносин на Далекому Сході; засвоїти поняття «китайський світовий порядок» («Рах Sinica»), «номінальний васалітет»; – ознайомитись з етапами формування «китайського світового порядку» на Далекому Сході в XV–XVIII ст.	6
2	Тема 2. Політика самоізоляції країн Східної Азії та її крах: – ознайомитися з основною і додатковою літературою до теми; – проаналізувати перші контакти країн Східної Азії з Заходом та чинники, які призвели до початку політики самоізоляції; – з'ясувати і мотивувати особливості політики самоізоляції держав регіону; – проаналізувати процеси насильницького «відкриття» Китаю, Японії та Кореї іноземними державами, виокремити спільне і особливе у цих процесах; – порівняти міжнародне становище Японії Китаю та Кореї наприкінці ХІХ – на початку ХХ століття; – підготувати інформаційні повідомлення, презентації і виступи з цих питань.	7
3	Тема 3. Завершення Першої світової війни і формування нового світового порядку: – ознайомитися з основною і додатковою літературою до теми; – проаналізувати рішення Версальської і Вашингтонської конференцій з проблем Східної Азії; – простежити шлях Монголії до незалежності; з'ясувати міжнародно-правовий статус МНР в 1924–1946 рр. – проаналізувати місце Японії, Китаю та Монголії у міжнародних відносинах 20–30-х років ХХ ст., пояснити причини зближення Японії з державами фашистського блоку наприкінці 1930-х років; – простежити процес зростання і краху Японської імперії в часи Тихоокеанської війни; – підготувати інформаційні повідомлення, презентації і виступи з цих питань.	7
4	Тема 4. Китай і країни Східної Азії в умовах розгортання	7

	<p>«холодної війни» і розбудови біполярного світу (1945 – початок 1960-х рр.):</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомитися з основною і додатковою літературою до теми; – проаналізувати геополітичний ландшафт Східної Азії після закінчення Другої світової війни; – простежити становлення зовнішньої політики КНР, з’ясувати причини наростання кризових явищ у китайсько-радянських відносинах і завершення епоха «великої дружби» між двома країнами; – проаналізувати процес мирного урегулювання з Японією, рішення Сан-Франциської конференції 1951 р – розглянути японсько-американські і японсько-радянські відносини в 50-ті – на початку 60-х років ХХ ст.; – підготувати інформаційні повідомлення, презентації і виступи з цих питань. 	
5	<p>Тема 5. Китай і країни Східної Азії в міжнародних відносинах 1960–1980-х років:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомитися з основною і додатковою літературою до теми; – проаналізувати відносини КНР з СРСР, країнами Заходу, а також з державами-сусідами в 60–80-ті роки ХХ ст.; – з’ясувати місце Японії на міжнародній арені в 60–80-ті роки ХХ ст., розглянути японо-американські, японо-радянські та японо-китайські та відносини у 60–80-ті роки ХХ ст.; – проаналізувати місце Монголії на міжнародній арені у 60-80-ті роки ХХ ст.; – проаналізувати і порівняти місце КНДР і РК на міжнародній арені, простежити спроби вирішення проблеми об’єднання Кореї в 60-80-ті роки ХХ ст.; – підготувати інформаційні повідомлення, презентації і виступи з цих питань. 	7
6	<p>Тема 6. Геополітичні інтереси та зовнішня політика Китаю та Японії:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомитися з основною і додатковою літературою до теми; – з’ясувати місце Китаю та Японії у сучасній системі міжнародних відносин; – проаналізувати основні пріоритети зовнішньої політики КНР та Японії; – з’ясувати місце проекту «Один пояс один шлях» у зовнішньополітичних стратегіях КНР; – проаналізувати «конфліктні зони» у Східній та Південно-Східній Азії; – підготувати інформаційні повідомлення, презентації і виступи з цих питань. 	7
7	<p>Тема 7. Монголія та держави Корейського півострова у сучасних міжнародних відносинах:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомитися з основною і додатковою літературою до теми; – з’ясувати місце Монголії, РК та КНДР у сучасній системі міжнародних відносин; – проаналізувати зовнішньополітичні пріоритети цих держав; – простежити розвиток міжкорейського діалогу наприкінці ХХ – у другому десятиріччі ХХІ ст.; 	6

	– підготувати інформаційні повідомлення, презентації і виступи з цих питань.	
8	Підготовка індивідуального завдання (контрольної роботи), що виконується під час СРС.	7
Разом		54

6. Індивідуальні завдання

Для засвоєння навчального матеріалу з курсу студентам пропонується виконати індивідуальне творче завдання (контрольну роботу) за однією із запропонованих тем.

Творче завдання складається із наукової доповіді за обраною темою та мультимедійної презентації.

Обсяг тексту наукової доповіді – 8-10 сторінок (Times New Roman, розмір шрифту 14 з полуторним міжрядковим інтервалом). Список використаних джерел повинен включати не менше 15 найменувань. Текст повинен бути самостійним (практикується попередня перевірка текстів доповідей на академічну доброчесність).

Теми для індивідуальних завдань (контрольної роботи):

1. Перші контакти країн Східної Азії з Заходом і перехід до політики самоізоляції.
2. «Опіумні» війни і крах політики самоізоляції Китаю.
3. Насильницьке «відкриття» Японії та його міжнародні наслідки.
4. Особливості «відкриття» Кореї для зовнішнього світу.
5. Міжнародне становище Китаю в кінці XIX – на початку XX століття.
6. Корея в міжнародних відносинах кінця XIX – початку XX століття.
7. Рішення Версальської і Вашингтонської конференцій з проблем Східної Азії.
8. Китайсько-радянські відносини в 20-ті – 30-ті роки XX ст.
9. Японо-радянські відносини в 1918–1945 рр.
10. Японо-китайські відносини в 20-ті – на початку 30-х років XX ст. Вторгнення Японії в Північно-Східний Китай і утворення держави Маньчжоу-Го.
11. Японо-китайська війна 1937–1945 рр.
12. Зближення Японії з державами фашистського блоку в кінці 1930-х років.
13. Тихоокеанська війна і крах Японської імперії.
14. Геополітичний ландшафт Східної Азії після закінчення Другої світової війни.
15. Виникнення тайванської проблеми.
16. Розкол Кореї. Утворення двох корейських держав.
17. Корейська війна 1950–1953 рр. та її міжнародні наслідки.
18. Проблема мирного врегулювання з Японією. Сан-Франциський договір 1951 р.
19. Становлення зовнішньої політики КНР. Період «великої дружби» в китайсько-радянських відносинах.
20. Тайванська криза 1958 р. та її міжнародні наслідки.
21. Китайсько-індійський військовий конфлікт 1962 р.
22. Японо-американські відносини в 50-ті – на початку 60-х років XX ст.
23. Японо-радянські відносини в 50-ті – на початку 60-х років XX ст.
24. Китайсько-радянські відносини в 60–80-ті роки XX ст.
25. Китай і західні держави в 70-ті роки XX ст. – другому десятиріччі XXI століття.
26. Китайсько-російські відносини в 90-і роки XX – другому десятиріччі XXI століття.
27. Китайсько-в'єтнамська війна 1979 р. та її міжнародні наслідки.
28. Китайсько-індійські відносини на сучасному етапі.

29. Китайсько-японські відносини на сучасному етапі.
30. Китай і країни Південно-Східної Азії в кінці ХХ – другому десятиріччі ХХІ століття.
31. Китай в ООН в 70-ті роки ХХ ст. – на початку третього десятиріччя ХХІ століття.
32. Тайванська проблема на сучасному етапі.
33. Проблема об'єднання Кореї.
34. Монголія на міжнародній арені в кінці ХХ – на початку ХХІ ст.
35. Територіальні суперечки в зоні Південно-Китайського моря.

7. Методи навчання

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи: словесні (лекція, бесіда, пояснення, розповідь, навчальна дискусія); наочні (демонстрація, ілюстрування): практичні (відповіді на тести, вправи, практична робота тощо).

Крім традиційних, використовуються й інші, так звані «активні методи навчання», особливістю яких є спонукання студентів до активності та обов'язкова взаємодія студентів між собою чи з іншими суб'єктами навчального процесу (аналіз конкретних ситуацій, ділова гра, он-лайн робота тощо).

8. Методи контролю

Поточний контроль засвоєння тем розділів здійснюється під час семінарських занять, тестування, перевірки виконання творчих завдань.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних, практичних та семінарських занять;
- контроль та оцінювання якості підготовки творчих завдань;
- контроль засвоєння практичного та теоретичного матеріалу;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати їхні результати.

Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення певного блоку тем (розділу).

Застосовуються такі методи контролю підготовки студентів:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- участь у дискусії на семінарських заняттях;
- письмовий експрес-контроль;
- колоквіум;
- тестові завдання;
- виконання творчого завдання.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є базовою інформацією при проведенні підсумкового контролю і враховується при визначенні підсумкової оцінки з дисципліни. Сума балів, яку студент може набрати за поточним контролем, дорівнює 60.

Максимальна оцінка за контрольну роботу має складати 7 балів.

Критерії оцінювання контрольної роботи: (див. п. 9).

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни. До іспиту допускаються студенти, які мають не менше 15 балів з поточного контролю. Загальна кількість балів за успішне виконання

екзаменаційних завдань становить 40 (з них: відповіді на 2 теоретичних питання – по 10 балів, тестові завдання – 20 балів).

Час виконання – до 90 хвилин.

У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0 балів).

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. За результатами поточного та підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно. Набрана кількість рейтингових балів студентом служить основою для оцінки за національною шкалою.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання							Разом	Екзамен	Загальний бал
Поточний контроль самостійної роботи на семінарських заняттях						Контрольна робота			
C.1	C.2	C.3	C.4	C.5	C.6				
8	9	9	9	9	9	7	60	40	100

Критерії оцінювання

(поточний контроль самостійної роботи на семінарських заняттях та екзамен)

Номер семінарського заняття	Поточне опитування / тестування (бали)	Виступ з доповіддю на семінарському занятті (максимальна кількість балів)	Участь у дискусії (максимальна кількість балів)	Знання додаткової літератури (максимальна кількість балів)	Загальна кількість балів	Індивідуальне завдання (контрольна робота)	Екзамен	Підсумкова оцінка
1	1	5	1	1	8			
2	1	5	1	1	9			
3	1	5	1	1	9			
4	1	5	1	1	9			
5	1	5	1	2	9			
6	1	5	1	2	9			
Разом					60	7	40	100

*Критерії оцінювання **контрольної роботи** (індивідуального творчого завдання):

При оцінці творчих завдань враховуються: 1) ступінь розкриття теми, 2) глибина опрацювання відповідних тематичних джерел інформації, 3) логічність викладу, 4) здатність робити висновки з проведеного дослідження, 5) володіння матеріалом. Оцінка дається кожному з вказаних елементів виконаної роботи (максимальна загальна кількість балів – 5).

Мультимедійна презентація має включати 8-10 самостійно підготовлених слайдів (таблиці, діаграми, графіки, карти, колажі тощо), які візуалізують основні положення наукової доповіді. Максимальна оцінка за презентацію – 2 бали.

Критерії оцінювання **відповіді на теоретичні питання** екзаменаційної роботи (від 1 до 10 балів):

10 балів – студент демонструє повне і впевнене засвоєння програми курсу, знання основної і додаткової літератури, вміння аналізувати й узагальнювати матеріал, порівнювати, оцінювати, пояснювати факти на основі здобутих із різних джерел знань, користуватися науковою термінологією

9-7 балів – студент демонструє впевнене засвоєння курсу, вміння логічно будувати відповідь, робити аргументовані висновки, аналізувати матеріал, але припустився незначних помилок.

6-5 балів – студент демонструє засвоєння курсу, вміння викладати матеріал, але у відповіді є помилки, зроблено не зовсім повні висновки.

4-3 бали – виставляються за часткове висвітлення змісту теоретичного питання та недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань.

2-1 бал – у студента виникли проблеми навіть з відтворенням основного матеріалу курсу.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Зовнішня політика у постбіполярному світі (аналіз, проблеми, прогнози) / За ред. С. С. Трояна. Київ, 2014. 180 с.

2. Міжнародні відносини ХХ століття: Навчальний посібник / О. А. Коппель, О. С. Пархомчук, 4-е видання. Київ.: ФАДА, ЛТД, 2009. 280 с.

3. Міжнародні відносини та світова політика: підручник / кер. авт. кол. В. Ю. Крушинський; за ред. В. А. Манжоли. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. 863 с.
4. Орлова Т.В. Сучасна політична історія країн світу. Київ, Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2017. 944 с.
5. Самойлов О.Ф. Глобалізація як культурно-історичне явище (кінець ХХ – початок ХХІ ст.). Київ: КиМУ, 2015. 282 с.

Допоміжна література

1. Бжезінський З. «Велика шахівниця: панування Америки і її геостратегічні імперативи». Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000. 237 с.
2. Бжезінський З. Україна у геостратегічному контексті. Київ: КМА, 2006. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/3158>
3. Глобальні проблеми світового розвитку: Навч. посібник. Харків, 2015. 256 с.
4. Головченко В. І., Рубель В. А. Нова історія Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець ХІХ – друга третина ХХ ст.): Навч. посіб. Київ: «Либідь», 2010. 520 с.
5. Зигар В. А. Зміни пріоритетів зовнішньої політики Китаю (1949-2018 рр.). 2019. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/handle/12345/2701>
6. Ігнат'єв П.М. „Слон” і „дракон” в азіатській грі. Індокитайські відносини на тлі світових політичних процесів // Політика і час. 2006. № 6. С. 27-36.
7. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: Навчальний посібник. Київ: Либідь, 2009. 352 с.
8. Козицький А.М. Новітня історія Азії та Африки: Навч. посібник. Львів: Афіша, 2005. 430 с.
9. Марцун Є.В. Нова дипломатія Китаю // Політика і час. 2004. № 11. С. 57-66.
10. Луценко А. В., Піскорська Г. А. «М'яка сила» в сучасній геополітиці. Київ, 2011. 268 с.
11. Новий погляд на історію Кореї: Підручник / За ред. Хо Сун Чьол; перекл. з корейськ. – Київ: Вид. Дім Дмитра Бураго, 2010. 336 с.
12. Пронь С.В. Китай: зовнішня політика і дипломатія у другій половині ХХ століття. Миколаїв: «Іліон», 2012. 147 с.
13. Пронь С.В. Міжнародні відносини та зовнішня політика: системна історія 1914–2014 років: навч. посіб. Миколаїв: Іліон, 2014. 72 с.
14. Самойлов О.Ф. Глобалізація як культурно-історичне явище (кінець ХХ – початок ХХІ ст.). Київ: КиМУ, 2015. 282 с.
15. Тищенко-Тишковець О. М. Трансформація публічної дипломатії Сполучених Штатів Америки: від легітимізації «жорсткої сили» до побудови діалогу зі світом // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право: Зб. наук. праць. Київ: ІВЦ «Політехніка». 2009. № 4. С. 28–32.
16. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин: підручник / В. А. Манжола, В. Ю. Константинов, С. В. Андрущенко та ін.; кер.авт.кол. В. А. Манжола; за ред. Л. В. Губерського. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2008. 512 с.
17. Шергін С.О. Тихоокеанська стратегія Вашингтона: від Клінтона до Обами. Дослідження світової політики. 2011. Вип. 4 (57). С. 28–36.

18. Чекаленко Л. Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем: Навчальний посібник. М. А. Кулініч, Н. О. Татаренко, В. Г. Ціватий, за наук. ред. Л. Д. Чекаленко. Київ: ДАУ, 2013. 628 с.
19. Ярмоленко В. Суперечка навколо островів Сенкаку (Дяююйдао): інтереси сторін і перспективи розв'язання // Зовнішні справи. 2012. № 12. С. 40-42.
20. Kiehl W. (ed.). America's Dialogue with the World. Washington DC: Public Diplomacy Council. 2006. 211 p. URL: <http://www.nyu.edu/>
21. The Cambridge History of China. V. 12-15.
22. The Cambridge History of Japan. V. 6: The Twentieth Century. 888 p.
23. Kissinger Henry. On China. New York: Penguin Press, 2011. 586 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, інше методичне забезпечення

Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського НАН України. URL:

<https://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>

Foreign Affairs <http://www.foreignaffairs.org/>

Foreign Policy. URL: <http://www.foreignpolicy.com> 19. Global Policy Journal. URL: www.globalpolicyjournal.com

Journal of Eurasian Studies. URL: <http://www.journals.elsevier.com/journal-of-eurasian-studies/>

The WWW Virtual Library: International Affairs Resources. URL: <http://www2.etoyn.edu/vl/>
World Policy Institute. URL: <http://www.worldpolicy.org/>

Under Secretary for Public Diplomacy and Public Affairs. U.S. Department of State. URL: <http://www.state.gov/>

Дистанційні курси:

Тумаков О.І. Китай та країни Сходу у світовій політиці, URL:

<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2666>

Тумаков О.І. Історія країн Азії і Африки (сертифікат №60/2016 від 04.11.2016). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. URL: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4407>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії обставин непоборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів / розпоряджень ректора / проректора або за змішаною формою навчання, або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається

можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі
«Китай та країни Сходу у світовій політиці»

URL: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2666#section-0>